

VERGİ DENETİM KURULU BAŞKANLIĞI

T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

SAHTE BELGE KULLANIMI İNCELEME HAZIRLIK DOSYASI

Teknik Kılavuzu

e-Fatura · e-İrsaliye · e-Defter alanlarının bilgi isteme Excel şablonlarına aktarımı

Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı

Sürüm 1.0 · Temmuz 2026

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	2
1. AMAÇ, KAPSAM VE DAYANAK.....	4
1.1. Kılavuzun gerekçesi	4
1.2. Kapsam	4
1.3. Dayanak belgeler	4
2. SORULAR VE İSTENEN EXCEL ŞABLONLARI	6
2.1 Soru 1.....	7
2.2 Soru 2.....	7
2.3 Soru 3.....	9
2.4 Soru 4.....	11
2.5 Soru 5.....	11
2.6 Soru 6.....	12
2.7 Soru 7.....	14
2.8 Soru 8.....	14
2.9 Soru 9.....	16
2.10 Soru 10.....	16
2.11 Soru 11.....	19
2.12 Soru 12.....	21
3. İŞ AKIŞI VE İZLENECEK SIRA	22
4. VERİ KAYNAKLARI	22
5. HÜCRE BİÇİMLERİ VE VERİ GİRİŞ KURALLARI.....	23
5.1. Metin biçimi gereken alanlar	23
5.2. Tarih alanları	23
5.3. Tutar alanları.....	24
6. ŞABLONLARIN DOLDURULMASINA İLİŞKİN TALİMAT	25
6.1. S2 — Alış Faturaları Listesi (Soru 2)	25
6.2. S3 — İade Edilen Faturalar Listesi (Soru 3)	25
6.3. S6 — Sevk İrsaliyeleri Listesi (Soru 6)	25
6.4. S8 — Muhafaza Yerleri Tablosu (Soru 8).....	26
6.5. S10 — Ödeme Bilgileri Tablosu (Soru 10).....	26
6.6. S11 — KDV Düzeltmesine Konu Faturalar (Soru 11)	27
7. SIK KARŞILAŞILAN HATALAR VE DÜZELTME YÖNTEMLERİ	28
8. YÜKLEME ÖNCESİ KONTROL LİSTESİ.....	28
9. DOSYA DÜZEYİ SPESİFİKASYON.....	29
10. ALAN DÜZEYİ SPESİFİKASYON	29
11. VERİ TİPİ → EXCEL HÜCRE EŞLEMESİ.....	30

12. ALAN EŞLEME TABLOLARI	30
12.1 S2 — Alış Faturaları Listesi (Soru 2)	30
12.2 S3 — İade Edilen Faturalar Listesi (Soru 3)	31
12.3 S6 — Sevk İrsaliyeleri Listesi (Soru 6)	32
12.4 S8 — Muhafaza Yerleri Tablosu (Soru 8)	33
12.5 S10 — Ödeme Bilgileri Tablosu (Soru 10)	34
12.6 S11 — KDV Düzeltmesine Konu Faturalar (Soru 11)	34
13. e-DEFTER (XBRL-GL) EŞLEMESİ	36
13.1. Birleştirme (join) mantığı	36
14. İRSALİYE–FATURA TERS EŞLEMESİ	36
15. ÇAPRAZ DOĞRULAMA KURALLARI	38
15.1. Hata raporu biçimi	38
16. REFERANS UYGULAMA	39
EK-A · KOLON ÖZET TABLOSU	40
EK-B · KOD LİSTELERİ	42
B.1. Vergi türü kodları (UBL-TR)	42
B.2. Şablon içi kontrollü değer listeleri	42
B.3. schemeID öznitelik değerleri	42
EK-C · VKN VE TCKN KONTROL HANESİ ALGORİTMASI	43
C.1. VKN (10 hane)	43
C.2. TCKN (11 hane)	43
EK-D · DÖVİZLİ FATURALAR	44
EK-E · ŞABLONLARA İLİŞKİN DEĞİŞİKLİK ÖNERİLERİ	45
E.1. Yapısal düzeltmeler	45
E.2. Tüm şablonlar için ortak öneriler	45

1. AMAÇ, KAPSAM VE DAYANAK

1.1. Kılavuzun gerekçesi

Sahte belge kullanımı incelemelerinde mükelleften istenen bilgiler, mükellefin muhasebe programında ve e-Belge arşivinde hâlihazırda mevcuttur. Karşılaşılan sorun bilginin yokluğu değil, aktarım sırasında bozulmasıdır. Excel'e aktarılan vergi kimlik numarasının başındaki sıfır silinmekte, 2024-03-05 tarihi 05.03.2024 biçimine dönüşerek 3 Mayıs olarak okunabilmekte, 1.250,50 tutarı metne dönüşerek toplanamaz hale gelmektedir.

Bu kılavuz, söz konusu bozulmaların kaynağında önlenmesi amacıyla tek bir ilkeyi esas almaktadır:

TEMEL İLKE

e-Belge XML'inde bir alan hangi sözcüksel biçimde yazılıysa, Excel hücresinde de aynı biçimde ve aynı karakterlerle yer alır.

Yani `<cbc:IssueDate>2024-03-05</cbc:IssueDate>` alanı Excel'de **2024-03-05** olarak, `<cbc:ID schemeID="VKN">0123456789</cbc:ID>` alanı ise **0123456789** olarak görünür. Dönüştürme değil, taşıma esastır.

Bu ilke sayesinde mükellef tarafından gönderilen Excel dosyası ile idarede bulunan e-Belge verisi karakter düzeyinde karşılaştırılabilmekte, eşleşmeyen satırlar otomatik olarak tespit edilerek mükellefe bildirilebilmektedir.

1.2. Kapsam

Kılavuz, İnceleme Hazırlık Dosyası Bilgi İsteme Cevap Formu'nda Excel şablonu ile cevaplanan altı soruyu kapsar:

Şablon	Soru	Şablon Adı	Ana Veri Kaynağı
S2	2	Alış Faturaları Listesi	e-Fatura + e-Defter
S3	3	İade Edilen Faturalar Listesi	e-Fatura
S6	6	Sevk İrsaliyeleri Listesi	e-İrsaliye + e-Fatura (ters eşleme)
S8	8	Muhafaza Yerleri Tablosu	Beyan (XML kaynağı yok)
S10	10	Ödeme Bilgileri Tablosu	e-Fatura + beyan
S11	11	KDV Düzeltmesine Konu Faturalar	e-Fatura

Diğer sorular (1, 4, 5, 7, 9, 12) serbest metin ve belge yükleme ile cevaplandığından bu kılavuzun kapsamı dışındadır.

1.3. Dayanak belgeler

Bu kılavuzdaki alan adları ve XPath ifadeleri aşağıdaki resmî kaynaklardan doğrulanmıştır:

- UBL-TR Fatura Kılavuzu, Versiyon 1.0, Aralık 2017** — Gelir İdaresi Başkanlığı, Denetim ve Uyum Yönetimi Daire Başkanlığı
- UBL-TR Sevk İrsaliyesi Kılavuzu, Versiyon 1.2, Aralık 2018** — Gelir İdaresi Başkanlığı
- e-Defter XBRL-GL Yevmiye Defteri Kılavuzu** alan listesi ve e-Defter Uygulama Kılavuzu — Gelir İdaresi Başkanlığı
- VUK 213** sayılı Kanun ve ilgili tebliğler (belge numarası yapısı, sevk-fatura süresi)

Kılavuzda **ÖNERİ** ibaresi taşıyan kısımlar mevcut şablonlarda bulunmayan, ancak eklenmesi denetim değerini artıracak alanları gösterir; bunlar Ek-E'de toplu olarak sunulmuştur.

2. SORULAR VE İSTENEN EXCEL ŞABLONLARI

Bu bölümde, İnceleme Hazırlık Dosyası Bilgi İsteme Cevap Formunda yer alan on iki sorunun tamamı, cevap formu arayüzündeki görünümü ve her soruda istenen Excel şablonunun tablo yapısı ile birlikte sunulmaktadır. Örnek değerler kolonun beklenen biçimini göstermekte olup gerçek veri niteliği taşımamaktadır.

Kolonların XML karşılıkları (XPath) ve doğrulama kuralları için **12. bölüme** bakınız.

Soru	Konu	Excel Şablonu	Diğer Yükleme
1	Faaliyet alanı ve iştiğal konusu	—	—
2	Alış faturaları listesi	S2 · 2. Soru Excel Şablonu	e-Arşiv XML, fiziki fatura PDF
3	İade edilen faturalar	S3 · 3. Soru Excel Şablonu	—
4	İrtibat kurulan kişiler	— (form içi tablo)	—
5	Mal/hizmetin faaliyetle ilgisi	—	—
6	Sevkiyat süreçleri	S6 · 6. Soru Excel Şablonu	Fiziki irsaliye, taşıma/teslim belgeleri
7	Hizmet alışları	—	Tevsik edici belgeler
8	Muhafaza süreçleri	S8 · 8. Soru Excel Şablonu	Tevsik edici belgeler
9	Stok süreci	—	—
10	Ödeme yöntemleri	S10 · 10. Soru Excel Şablonu	Tevsik edici belgeler
11	Beyan ve düzeltme işaretlemleri	S11 · 11. Soru Excel Şablonu	Düzeltilme beyannameleri, nihai yüklenilen KDV listesi
12	Diğer hususlar	—	—

2.1 Soru 1

1

Faaliyet alanınız ve işletmenizin temel iştiğal konu/konuları hakkında detaylı bilgi veriniz.

1

Faaliyet alanınız ve işletmenizin temel iştiğal konu/konuları hakkında detaylı bilgi veriniz. ?

CEVAP *

Buraya yazınız...

Şekil 1 · Soru 1 cevap formu arayüzü

Serbest metin alanıdır; Excel şablonu istenmez. Cevapta faaliyet konusu, üretim veya ticaret ayrımı, kapasite ve çalışan sayısı gibi bilgilere yer verilmesi, sonraki soruların değerlendirilmesini kolaylaştırır.

2.2 Soru 2

2

Mükelleften temin edilen tüm alış fatura/faturalarına ilişkin tabloyu “Örnek Excel Şablonu” formatına uygun olacak şekilde sisteme yükleyiniz.

2

Mükelleften temin edilen tüm alış fatura/faturalarına ilişkin tabloyu “Örnek Excel Şablonu” formatına uygun olacak şekilde sisteme yükleyiniz. ?

i (E-faturaların XML formatlarının yüklenmesine gerek bulunmamaktadır. Belgelerin E-arşiv fatura olması halinde XML formatlarının, kağıt ortamında düzenlenen fatura olması halinde PDF formatlarının yüklenmesi gerekmektedir)

DOSYA İŞLEMLERİ

Örnek Excel Şablonu

Bilgi ve indirme için tıklayınız

FATURA TABLOSU (EXCEL) *

Dosya Seç

Dosya seçilmedi

E-ARŞİV FATURA XML

Dosya Seç

Dosya seçilmedi

FİZİKİ FATURA PDF

Dosyaları Seç

Dosya seçilmedi

Şekil 2 · Soru 2 cevap formu arayüzü

Bu soruda ayrıca ibrazı istenen belgeler:

- **e-Fatura XML'i yüklenmez.** Bu belgeler idarede zaten mevcuttur.
- **e-Arşiv fatura** ise XML formatı yüklenir.
- **Kâğıt ortamında düzenlenen fatura** ise PDF formatı yüklenir.

İstenen Excel şablonu: 2. Soru Excel Şablonu.xlsx · **Cevap formundaki “Örnek Excel Şablonu İndir” düğmesi aracılığıyla indirilir.**

KOLON BAŞLIĞI	Fatura Düzenleyen VKN	Fatura Düzenleyen Unvan	Fatura Tarihi	Fatura Numarası	KDV hariç Fatura Tutarı	KDV Tutarı	Mal/Hizmet Açıklaması	Yevmiye Numarası Tarih	Kullanılan Hesap Kodları	Fatura Beyanlara Yansıtıldı mı? (Evet/Hayır)
Örnek değer	0123456789	ÖRNEK METAL SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	2024-03-05	ABC2024000000001	125000.00	25000.00	Alüminyum profil 40x40; Montaj hizmeti	417 - 2024-03- 31	153.01; 191.01; 320.01	Evet
Hücre biçimi	Metin	Metin	Metin	Metin	Sayı 0.00	Sayı 0.00	Metin	Metin	Metin	Metin (liste)

Yukarıdaki tabloda dosyanın Excel ortamındaki görünümü gösterilmektedir. Birinci satır başlık satırı olup değiştirilmemelidir; veri girişi ikinci satırdan itibaren yapılmalıdır. “Örnek değer” satırı beklenen yazım biçimini, “Hücre biçimi” satırı ise sütuna uygulanacak Excel biçimini göstermektedir.

SATIR YAPISINA İLİŞKİN ESAS

Satır sayısı fatura sayısına eşit olmalıdır. Çok kalemlı faturalarda kalem adları tek hücrede “; ” ayracıyla birleştirilmeli, kalem başına ayrı satır açılmamalıdır. Tutar kolonlarına fatura toplamaları yazılmalıdır.

2.3 Soru 3

3

Mükelleften temin edilen alış fatura/faturaları arasında tarafınızca iade edilen fatura bulunup bulunmadığını belirtiniz.

3 Mükelleften temin edilen alış fatura/faturaları arasında iade ettiğiniz faturalar bulunmakta mıdır?

İADE VAR MI? *

☒ Evet ☐ Hayır

KONUYA İLİŞKİN AÇIKLAMA

Buraya yazınız...

DOSYA İŞLEMLERİ

Örnek Excel Şablonu

Bilgi ve indirme için tıklayınız

İADE TABLOSU (EXCEL) *

Dosya Seç Dosya seçilmedi

Şekil 3 · Soru 3 cevap formu arayüzü

“İade var mı?” sorusuna **Evet** cevabı verilmesi halinde aşağıdaki tablo doldurulur. İlk altı kolon, iadeye konu **asıl faturanın** bilgileridir ve S2'deki değerlerle birebir aynı olmalıdır.

İstenen Excel şablonu: 3. Soru Excel Şablonu.xlsx · **Cevap formundaki “Örnek Excel Şablonu İndir” düğmesi aracılığıyla indirilir.**

KOLON BAŞLIĞI	Fatura Düzenleyen VKN	Fatura Unvan	Düzenleyen	Fatura Tarihi	Fatura Numarası	KDV hariç Fatura Tutarı	KDV Tutarı	İade Edilen KDV Hariç Tutar
Örnek değer	0123456789	ÖRNEK LİMİTED	METAL SANAYİ ŞİRKETİ	2024-03-05	ABC2024000000001	125000.00	25000.00	30000.00
Hücre biçimi	Metin	Metin		Metin	Metin	Sayı 0.00	Sayı 0.00	Sayı 0.00

Yukarıdaki tabloda dosyanın Excel ortamındaki görünümü gösterilmektedir. Birinci satır başlık satırı olup değiştirilmemelidir; veri girişi ikinci satırdan itibaren yapılmalıdır. “Örnek değer” satırı beklenen yazım biçimini, “Hücre biçimi” satırı ise sütuna uygulanacak Excel biçimini göstermektedir.

Kural: İade Edilen KDV Hariç Tutar, KDV hariç Fatura Tutarı'nı aşamaz. Tam iadede iki değer eşittir. İade işlemi için düzenlediğiniz iade faturasını da sisteme yükleyiniz.

2.4 Soru 4

4

Mükelleften temin edilen alış fatura/faturalarında yer alan mal ve/veya hizmetlerin tedariki sürecinde, firma bünyesinde irtibat kurduğunuz kişileri (ortak, kanuni temsilcisi, işçi vb.) belirtiniz.

4

Mükelleften temin edilen alış fatura/faturalarında yer alan mal ve/veya hizmetlerin tedariki sürecinde, firma bünyesinde irtibat kurduğunuz kişileri (ortak, kanuni temsilcisi, işçi vb.) belirtiniz.

İrtibat Kişileri Ekle

TANINIP TANINMADIĞI *
ADI SOYADI *
TCKN/VKN
GÖREVİ
İLETİŞİM

Seçiniz
Adı Soyadı
TCKN/VKN
Görevi
İletişim

+ Listeye Ekle

Tanınıp Tanınmadığı	Adı Soyadı	TCKN/VKN	Görevi	İletişim	
EVET	Deneme Demene	—	—	—	✕

İLAVE AÇIKLAMALAR *

Buraya yazınız...

Şekil 4 · Soru 4 cevap formu arayüzü

Excel şablonu istenmez; kişiler doğrudan form üzerindeki tabloya satır satır eklenir. Alanlar ve beklenen biçimler:

Alan	Zorunluluk	Beklenen biçim
Tanınıp tanınmadığı	Zorunlu	Evet / Hayır (açılır liste)
Adı Soyadı	Zorunlu	Ad ve soyad, kısaltmasız
TCKN/VKN	Seçimli	11 hane TCKN veya 10 hane VKN, yalnızca rakam
Görevi	Seçimli	Ortak · Kanuni temsilci · Çalışan · Aracı · Diğer
İletişim	Seçimli	Telefon veya e-posta

2.5 Soru 5

5

Mükelleften temin edilen alış fatura/faturalarında yer alan mal ve/veya hizmetlerin faaliyet konunuz ile ilgisi; bu mal ve/veya hizmetlere ilişkin giderlerin, faaliyetinizi sürdürebilmeniz için katlanması zorunlu giderlerden olup olmadığı konusunda açıklama yapınız.

5

Mükelleften temin edilen alış fatura/faturalarında yer alan mal ve/veya hizmetlerin faaliyet konunuz ile ilgisi; bu mal ve/veya hizmetlere ilişkin giderlerin, faaliyetinizi sürdürebilmeniz için katlanması zorunlu giderlerden olup olmadığı konusunda açıklama yapınız.

?

CEVAP

Buraya yazınız...

Şekil 5 · Soru 5 cevap formu arayüzü

Serbest metin alanıdır; Excel şablonu istenmez. Açıklamanın Soru 2'deki "Mal/Hizmet Açıklaması" kolonunda yer alan kelimelerle ilişkilendirilmesi beklenir.

2.6 Soru 6

6

Mükelleften temin edilen ve içeriği mal alışına dayanan fatura/faturalarda yer alan ürünlerin sevkiyat süreçlerini açıklayınız. Mükelleften temin edilen tüm sevk irsaliyelerine ilişkin tabloyu "Örnek Excel Şablonu" formatına uygun olarak ve sevkiyata ait sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, teslim tesellüm belgesi gibi belgeleri sisteme yükleyiniz.

6

Mükelleften temin edilen ve içeriği mal alışına dayanan fatura/faturalarda yer alan malların sevkiyat süreçlerinin nasıl gerçekleştirildiğini açıklayınız.

?

SEVKİYAT SÜREÇ AÇIKLAMASI

Buraya yazınız...

İ Mükelleften temin edilen tüm sevk irsaliyelerine ilişkin tabloyu "Örnek Excel Şablonu" formatına uygun olarak ve sevkiyata ait sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, teslim tesellüm belgesi gibi belgeleri sisteme yükleyiniz.

İ (E-irsaliyelerin XML formatlarının yüklenmesine gerek bulunmamaktadır. İrsaliyenin kağıt ortamında düzenlenmesi halinde PDF formatlarının yüklenmesi gerekmektedir)

DOSYA İŞLEMLERİ

Örnek Excel Şablonu

Bilgi ve indirme için tıklayınız

İRSALİYE TABLOSU (EXCEL) *

Dosya Seç

Dosya seçilmedi

FİZİKİ İRSALİYE (PDF)

Dosyaları Seç

Dosya seçilmedi

TAŞIMA/TESLİM BELGELERİ (PDF)

Dosyaları Seç

Dosya seçilmedi

DİĞER DOKÜMAN

Dosya Seç

Dosya seçilmedi

Şekil 6 · Soru 6 cevap formu arayüzü

Bu soruda ayrıca ibrazı istenen belgeler:

- **e-İrsaliye XML'i yüklenmez.**
- **Kâğıt ortamında düzenlenen irsaliye** ise PDF formatı yüklenir.
- Taşıma irsaliyesi, teslim tesellüm belgesi ve varsa diğer sevkiyat belgeleri.

İstenen Excel şablonu: 6. Soru Excel Şablonu.xlsx · **Cevap formundaki “Örnek Excel Şablonu İndir” düğmesi aracılığıyla indirilir.**

KOLON BAŞLIĞI	İrsaliye Tarihi	İrsaliye No	İrsaliyenin İlişkilendirildiği Fatura Numarası	İrsaliyenin İlişkilendirildiği Fatura Tarihi	İrsaliyedeki No	Plaka	Aracı Kullanan Kişi TCKN	Aracı Kişi Ad/Soyad	Kullanan	Malın Çıkış Yaptığı Adres Bilgisi	Malın Edildiği Bilgisi	Teslim Adres
Örnek değer	2024-03-01	IRS2024000000001	ABC2024000000001	2024-03-05	06DR4077/06DR4088		10000000146	Mehmet Öztürk		Organize Sanayi 5. Cadde No:12, Başiskele/Kocaeli 41275 Türkiye	Ihlamur Selvi No:75/A, Çankaya/Ankara 06100 Türkiye	Mah. Cad.
Hücre biçimi	Metin	Metin	Metin	Metin	Metin		Metin	Metin		Metin	Metin	

Yukarıdaki tabloda dosyanın Excel ortamındaki görünümü gösterilmektedir. Birinci satır başlık satırı olup değiştirilmemelidir; veri girişi ikinci satırdan itibaren yapılmalıdır. “Örnek değer” satırı beklenen yazım biçimini, “Hücre biçimi” satırı ise sütuna uygulanacak Excel biçimini göstermektedir.

DİKKAT EDİLECEK İKİ HUSUS

- Fatura bilgisi irsaliyeden değil faturadan temin edilir.** Sevk irsaliyesi XML'i hangi faturaya konu olduğu bilgisini içermemekte olup ilişki faturanın irsaliye referansı alanında kurulmaktadır.
- Birden fazla sürücü bulunması halinde her sürücü için ayrı satır açılır** ve diğer kolonlar aynen tekrarlanır. Dorse plakası bulunması halinde çekici plakasıyla birlikte “/” ayracıyla tek hücrede gösterilir.

2.7 Soru 7

7

Mükelleften temin edilen ve içeriği hizmet alışına dayanan fatura/faturalarda yer alan hizmetlere ilişkin (hizmetin içeriği, hizmetin hangi amaçla alındığı, hizmetin gerçekleştiği tarih/yer, hizmeti gerçekleştiren kişi vb.) gerçekleştirilen süreç hakkında bilgi veriniz. Tevsik edici belgeleri sisteme yükleyiniz.

7

Mükelleften temin edilen ve içeriği hizmet alışına dayanan fatura/faturalarda yer alan hizmetlere ilişkin (hizmetin içeriği, hizmetin hangi amaçla alındığı, hizmetin gerçekleştiği tarih/yer, hizmeti gerçekleştiren kişi vb.) gerçekleştirilen süreç hakkında bilgi veriniz. Tevsik edici belgeleri sisteme yükleyiniz.

?

SÜREÇ AÇIKLAMASI

Buraya yazınız...

DOSYA İŞLEMLERİ

HİZMET SÖZLEŞME DOKÜMANI

Dosyaları Seç

Dosya seçilmedi

DİĞER TEVSİK EDİCİ BELGELER

Dosyaları Seç

Dosya seçilmedi

Şekil 7 · Soru 7 cevap formu arayüzü

Serbest metin ve belge yükleme alanıdır; Excel şablonu istenmez. Sözleşme, hakediş, teknik rapor, puantaj ve benzeri tevsik edici belgeler yüklenir.

2.8 Soru 8

8

Mükelleften temin edilen ve içeriği mal alışına dayanan fatura/faturalarda yer alan malların muhafaza süreçleri hakkında detaylı bilgi veriniz. Muhafaza işlemleri için kullanılan alan, depo, ambar, ardiye, antrepo vb. yerlere ilişkin bilgileri “Örnek Excel Şablonu”na uygun olarak sisteme yükleyiniz.

8

Mükelleften temin edilen ve içeriği mal alışına dayanan fatura/faturalarda yer alan malların muhafaza edilmesine ilişkin süreçleriniz hakkında detaylı bilgi veriniz.

?

MUHAFAZA SÜREÇ AÇIKLAMASI

Buraya yazınız...

DOSYA İŞLEMLERİ

Örnek Excel Şablonu

Bilgi ve indirme için tıklayınız

MUHAFAZA TABLOSU (EXCEL) *

Dosya Seç

Dosya seçilmedi

DİĞER TEVSİK EDİCİ BELGELER

Dosyaları Seç

Dosya seçilmedi

Muhafaza işlemleri için kullanılan alan, depo, ambar, ardiye, antrepo vb. yerlere ilişkin bilgileri “Örnek Excel Şablonu”na uygun olarak sisteme yükleyiniz.

Şekil 8 · Soru 8 cevap formu arayüzü

İstenen Excel şablonu: 8. Soru Excel Şablonu.xlsx · **Cevap formundaki “Örnek Excel Şablonu İndir” düğmesi aracılığıyla indirilir.**

KOLON BAŞLIĞI	Muhafaza İşleminin Gerçekleştiği Yer Türü	Muhafaza İşleminin Gerçekleştiği Yer Adresi	Muhafaza İşleminin Gerçekleştiği Yer Mülkiyet Bilgisi
Örnek değer	Depo	Organize Sanayi 5. Cadde No:12, Başiskele/Kocaeli	Kira
Hücre biçimi	Metin (liste)	Metin	Metin (liste)

Yukarıdaki tabloda dosyanın Excel ortamındaki görünümü gösterilmektedir. Birinci satır başlık satırı olup değiştirilmemelidir; veri girişi ikinci satırdan itibaren yapılmalıdır. “Örnek değer” satırı beklenen yazım biçimini, “Hücre biçimi” satırı ise sütuna uygulanacak Excel biçimini göstermektedir.

Kolon	İzin verilen değerler
Yer Türü	Alan · Depo · Ambar · Ardiye · Antrepo · Soğuk Hava Deposu · Silo · Diğer
Mülkiyet Bilgisi	Kendi Mülkü · Kira · Ortak Kullanım · Bedelsiz Kullanım · Diğer

Not: Bu tablonun XML kaynağı yoktur; tamamen beyana dayanır. Adres, Soru 6’daki teslim adresiyle karşılaştırılacağından aynı yazım biçiminin kullanılması tutarlılığı kolaylaştırır. Kira ilişkisi varsa kira sözleşmesi tevsik edici belge olarak yüklenir.

2.9 Soru 9

9

İşbu yazıya cevap verildiği tarih itibarıyla; mükelleften temin edilen ve içeriği mal alışına dayanan fatura/faturalarda yer alan malların stok sürecine ilişkin açıklama yapınız.

9
İşbu yazıya cevap verildiği tarih itibarıyla; mükelleften temin edilen ve içeriği mal alışına dayanan fatura/faturalarda yer alan malların stok sürecine ilişkin açıklama yapınız.

STOK SÜRECİ AÇIKLAMASI

Buraya yazınız...

MALLARIN DURUMU HAKKINDA AŞAĞIDAKİ SEÇENEKLERDEN UYGUN OLANI İŞARETLEYİNİZ.

☐ Tamamı Satıldı
☐ Tamamı Üretime Sevk Edildi
☒ Karma Durum(Kısmi İşlemler)

Karma Durum Detayları:

Aşağıdakilerden geçerli olanları işaretleyiniz:

☐ 1- Bir kısmı satışa konu edildi.
☐ 2- Bir kısmı üretime sevk edildi.
☐ 3- Bir kısmı stoklarda bulunmaktadır.

Şekil 9 · Soru 9 cevap formu arayüzü

Excel şablonu istenmez. Serbest metin açıklamasının yanında malların durumu için üç seçenekten biri işaretlenir:

- **Tamamı Satıldı**
- **Tamamı Üretime Sevk Edildi**
- **Karma Durum (Kısmi İşlemler)** — bu seçenekte “bir kısmı satışa konu edildi”, “bir kısmı üretime sevk edildi”, “bir kısmı stoklarda bulunmaktadır” alt seçeneklerinden geçerli olanlar ayrıca işaretlenir.

2.10 Soru 10

10

Mükelleften temin edilen ve içeriği mal/hizmet alışına dayanan fatura/faturalarda yer alan mal/hizmetlere yönelik ödemelerin hangi yöntemlerle gerçekleştirildiği konusunda bilgi veriniz.

10
Mükelleften temin edilen ve içeriği mal/hizmet alışına dayanan fatura/faturalarda yer alan mal/hizmetlere yönelik ödemelerin hangi yöntemlerle gerçekleştirildiği konusunda bilgi veriniz.
?

i Süreç: 1. Örnek Excel Şablonunu indirin (Ek-1).2. Dosyayı doldurup sisteme yükleyin (Ek-2).3. Aşağıda oluşacak listeden ödeme yöntemi ve ödenen/ödenmeyen tutarı seçin.

ÖDEME SÜRECİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Buraya yazınız...

DOSYA İŞLEMLERİ

Örnek Excel Şablonu

Bilgi ve indirme için tıklayınız

ÖDEME BİLGİ TABLOSU (EXCEL) *

Dosya Seç

Dosya seçilmedi

TEVSİK EDİCİ BELGELER

Dosyaları Seç

Dosya seçilmedi

Şekil 10 · Soru 10 cevap formu arayüzü

Tablo satıcı bazında düzenlenir: aynı satıcıdan alınan tüm faturalar tek satırda toplanır. Birden çok ödeme yöntemi kullanıldıysa her yöntem için ayrı satır açılır.

İstenen Excel şablonu: 10. Soru Excel Şablonu.xlsx · **Cevap formundaki “Örnek Excel Şablonu İndir” düğmesi aracılığıyla indirilir.**

KOLON BAŞLIĞI	Fatura Düzenleyen VKN	Fatura Düzenleyen Unvan	KDV Dahil Toplam Fatura Tutarı	Ödeme Bilgisi	Ödeme Yapılan Tutar	Ödeme Yapılmayan Tutar
Örnek değer	0123456789	ÖRNEK METAL SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ	150000.00	Banka Havalesi/EFT	100000.00	50000.00
Hücre biçimi	Metin	Metin	Sayı 0.00	Metin (liste)	Sayı 0.00	Sayı 0.00

Yukarıdaki tabloda dosyanın Excel ortamındaki görünümü gösterilmektedir. Birinci satır başlık satırı olup değiştirilmemelidir; veri girişi ikinci satırdan itibaren yapılmalıdır. “Örnek değer” satırı beklenen yazım biçimini, “Hücre biçimi” satırı ise sütuna uygulanacak Excel biçimini göstermektedir.

İzin verilen ödeme bilgisi değerleri: Banka Havalesi/EFT · Çek · Senet · Kredi Kartı · Nakit · Takas/Mahsup · Ödenmedi · Diğer

SİSTEM TARAFINDAN DENETLENEN EŞİTLİK

Ödeme Yapılan Tutar + Ödeme Yapılmayan Tutar = KDV Dahil Toplam Fatura Tutarı

Söz konusu eşitlik sistem tarafından kuruluş düzeyinde denetlenmekte olup uyumsuzluk halinde satır numarası belirtilerek geri bildirim üretilmektedir.

2.11 Soru 11

11

Mükelleften temin edilen alış fatura/faturalarınıza ilişkin aşağıdaki işaretlemleri yapınız. (İşbu yazıya cevap verildiği tarih itibarıyla).

11

Mükelleften temin edilen alış fatura/faturalarınıza ilişkin aşağıdaki işaretlemleri yapınız. (İşbu yazıya cevap verildiği tarih itibarıyla)

?

Soru / Kontrol Maddesi	Beyan	İşlem / Belge Yükleme
Fatura yasal defterlere kaydedildi mi? *	☒ Evet ☐ Hayır	
KDV indirim konusu yapıldı mı?	☒ Evet ☐ Hayır	
Fatura tutarları gider/maliyet hesaplarına aktarıldı mı?	☒ Evet ☐ Hayır	
KDV düzeltme beyannamesi verildi mi? *	☒ Evet ☐ Hayır	1. KDV DÜZELTME BEYANNAMESİ YÜKLE <input checked="" type="button" value="Dosya Seç"/> Dosya seçilmedi 2. DÜZELTME TABLOSU ☐ Düzeltme yapılan Faturalar yüklenecektir (Dosya yükleme gerekli)
Olmaması halinde Düzeltmeye Tabi Faturalar "Yüklenilen KDV Listesi"nden çıkarıldı mı? *	☒ Evet ☐ Hayır	1. NİHAİ YÜKLENİLEN KDV LİSTESİ <input checked="" type="button" value="Dosya Seç"/> Dosya seçilmedi
Kurum/Gelir düzeltme beyannamesi verildi mi? *	☒ Evet ☐ Hayır	1. KURUM/GELİR DÜZELTME BEYANNAMESİ YÜKLE * <input checked="" type="button" value="Dosya Seç"/> Dosya seçilmedi

Şekil 11 · Soru 11 cevap formu arayüzü

Altı kontrol maddesi Evet/Hayır olarak işaretlenir; işaretlemeyle bağlı olarak belge ve Excel yüklemesi istenir.

Kontrol Maddesi	Evet ise istenen
Fatura yasal defterlere kaydedildi mi?	—
KDV indirim konusu yapıldı mı?	—
Fatura tutarları gider/maliyet hesaplarına aktarıldı mı?	—
KDV düzeltme beyannamesi verildi mi?	Düzeltilme beyannamesi + Düzeltme Tablosu (S11)
Düzeltilmeye tabi faturalar "Yüklenilen KDV Listesi"nden çıkarıldı mı?	Nihai Yüklenilen KDV Listesi
Kurum/Gelir düzeltme beyannamesi verildi mi?	Düzeltilme beyannamesi

İstenen Excel şablonu: 11. Soru Excel Şablonu.xlsx · **Cevap formundaki “Örnek Excel Şablonu İndir” düğmesi aracılığıyla indirilir.**

KOLON BAŞLIĞI	Fatura Düzenleyen VKN	Fatura Tarihi	Fatura Numarası	KDV hariç Fatura Tutarı	KDV Tutarı
Örnek değer	0123456789	2024-03-05	ABC2024000000001	125000.00	25000.00
Hücre biçimi	Metin	Metin	Metin	Sayı 0.00	Sayı 0.00

Yukarıdaki tabloda dosyanın Excel ortamındaki görünümü gösterilmektedir. Birinci satır başlık satırı olup değiştirilmemelidir; veri girişi ikinci satırdan itibaren yapılmalıdır. “Örnek değer” satırı beklenen yazım biçimini, “Hücre biçimi” satırı ise sütuna uygulanacak Excel biçimini göstermektedir.

Kural: Bu tablo S2'nin alt kümesidir; buradaki her fatura S2'de de yer almalı ve tutarlar birebir aynı olmalıdır. Tüm faturalar düzeltmeye konu edildiyse tablo doldurulmaz, formdaki ilgili kutu işaretlenir.

2.12 Soru 12

12 Ekleme istediğiniz diğer hususları belirtiniz.

12 Ekleme istediğiniz diğer hususları belirtiniz. ?

Diğer Hususlar

Buraya yazınız...

Şekil 12 · Soru 12 cevap formu arayüzü

Serbest metin alanıdır; Excel şablonu istenmez.

BÖLÜM A — MÜKELLEF VE MALİ MÜŞAVİR İÇİN

3. İŞ AKIŞI VE İZLENECEK SIRA

Excel şablonlarının doldurulmasında en güvenli yöntem, verinin elle girilmesi değil muhasebe programı ile e-Belge arşivinden dışa aktarılmasıdır. İzlenmesi önerilen sıra aşağıdadır:

#	Adım	Açıklama
1	Şablonun indirilmesi	Cevap formunda yer alan “Örnek Excel Şablonu İndir” düğmesi kullanılmalıdır. Mükellef tarafından ayrıca oluşturulan tablolar kabul edilmemekte olup başlık metinlerinin birebir aynı olması gerekmektedir.
2	Verinin dışa aktarılması	Muhasebe veya ERP programının “Excel’e Aktar” ya da “Alış Faturaları Listesi” raporu kullanılmalıdır. Ekran görüntüsü üzerinden kopyalama yapılmamalıdır.
3	Sütun biçimlerinin ayarlanması	Veri aktarılmadan önce ilgili sütunlar Metin biçimine alınmalıdır (bkz. Bölüm 5). Bu adımın atlanması halinde veri geri döndürülemez şekilde bozulmaktadır.
4	Verinin şablona aktarılması	Kopyalanan veri “Özel Yapıştır → Değerler” seçeneğiyle aktarılmalı, biçimlendirme ve formül taşınmamalıdır.
5	Eksik alanların tamamlanması	Yevmiye numarası, hesap kodu ve ödeme bilgisi gibi alanlar e-Belge XML’inde yer almamakta olup muhasebe kayıtlarından veya mükellef beyanından doldurulmalıdır.
6	Kontrol listesinin uygulanması	Bölüm 8’de yer alan kontrol listesi madde madde uygulanmalıdır.
7	Dosyanın adlandırılması ve yüklenmesi	Dosya S<SoruNo>_<VKN>_<Dönem>.xlsx biçiminde adlandırılarak cevap formundaki ilgili alandan sisteme yüklenmelidir.

İŞLEM SIRASINA İLİŞKİN UYARI

Biçim ayarına ilişkin 3. adım, veri aktarımına ilişkin 4. adımdan **önce** gerçekleştirilmelidir. Excel, hücreye değer girildiği anda veri tipini belirlemekte olup sonradan yapılan biçim değişikliği silinen sıfırları geri getirmemektedir. Bozulmuş bir sütunun düzeltilmesinin tek yolu verinin yeniden aktarılmasıdır.

4. VERİ KAYNAKLARI

Şablonlarda yer alan her kolonun bir veri kaynağı bulunmaktadır. Aşağıdaki tabloda, ilgili kolonun hangi sistemden temin edileceği gösterilmektedir.

Kaynak	Kapsadığı bilgiler	Erişim yolu
e-Fatura XML (UBL-TR)	Fatura no, fatura tarihi, satıcı VKN ve unvanı, KDV hariç tutar, KDV tutarı, mal/hizmet adı, ödenecek tutar	GİB e-Fatura/e-Arşiv portalı “Gelen Kutusu” bölümü veya entegratör arşivi
e-İrsaliye XML (UBL-TR)	İrsaliye no ve tarihi, plaka, dorse plakası, şoför TCKN ve adı, çıkış ve teslim adresleri, fiili sevki tarihi	GİB e-İrsaliye portalı “Gelen İrsaliyeler” bölümü
e-Defter (XBRL-GL)	Yevmiye madde numarası, yevmiye tarihi, kullanılan hesap kodları	Muhasebe programının e-Defter modülü veya yevmiye defteri XML dosyaları
Muhasebe programı	Ödeme kayıtları, kasa/banka hareketleri, stok hareketleri	İlgili raporlar

Kaynak	Kapsadığı bilgiler	Erişim yolu
Beyan / bilgi	Muhafaza yeri türü ve mülkiyeti, beyanlara yansıtılma durumu, ödeme yöntemi	Mükellefin kendi beyanı

BİLGİ

e-Defter karşı tarafın VKN'sini güvenilir biçimde içermez. XBRL-GL şemasında karşı taraf kimliği için alanlar bulunsada bunlar seçimidir ve çoğu ERP tarafından doldurulmaz. Bu nedenle VKN kolonu daima e-Fatura XML'inden, yevmiye ve hesap kodu kolonları e-Defter'den alınır; iki kaynak fatura numarası üzerinden birleştirilir.

5. HÜCRE BİÇİMLERİ VE VERİ GİRİŞ KURALLARI

Excel'de görüntülenen değer ile saklanan değer farklılık gösterebilmektedir. Şablonlarda üç hücre tipi kullanılmakta olup her birine ilişkin kurallar aşağıda belirtilmiştir.

5.1. Metin biçimi gereken alanlar

Kimlik ve belge numarası niteliğindeki alanların tamamı **Metin** biçiminde olmalıdır: vergi kimlik numarası, T.C. kimlik numarası, fatura numarası, irsaliye numarası, plaka, hesap kodu ve tarih.

Uygulanışı: Sütun başlığı seçilerek sağ tuş menüsünden Hücreleri Biçimlendir, Sayı sekmesi ve **Metin** seçeneği işaretlenir. **Söz konusu işlem veri girişinden önce yapılmalıdır.**

Alan	Doğru	Yanlış	Sonucu
VKN	0123456789	123456789	Baştaki sıfır silinir, VKN 9 haneye düşer ve geçersiz olur.
TCKN	10000000146	1,00000E+10	11 hane sayı olarak girilince bilimsel gösterime döner; veri geri gelmez.
Fatura No	ABC2024000000001	ABC2,02400E+15	Birim kodu sayısal ise (örn. 001) tamamı sayı sanılır.
Hesap Kodu	320.01	320,01	Nokta ondalık ayracı sanılır; 320,1 olarak kısalır.
Plaka	06DR4077	6DR4077	Baştaki sıfır silinir.

5.2. Tarih alanları

Tarihler **YYYY-AA-GG** biçiminde, Metin hücrelerine yazılır. Bu biçim, e-Fatura ve e-İrsaliye belgelerinde tarihlerin tutulduğu biçimle aynıdır: 2024-03-05.

Gerekçesi: 05.03.2024 yazımı, bilgisayarın bölgesel ayarına göre 5 Mart veya 3 Mayıs olarak yorumlanabilmektedir. Ayın on ikisinden küçük günlerde bu iki ihtimal ayırt edilememekte ve hata fark edilmeksizin ilerlemektedir. YYYY-AA-GG biçiminde böyle bir belirsizlik bulunmamakta, ayrıca metin olarak sıralandığında kronolojik sıra elde edilmektedir.

KABUL EDİLEN VE EDİLMİYEN TARİH GİRİŞLERİ

Kabul edilir: 2024-03-05 (metin) · gerçek Excel tarih hücresi (sistem tarafından normalleştirilir)

Kabul edilmez: 05.03.2024 · 3/5/2024 · 2024-3-5 · 05 Mart 2024 · 45356 (biçimlendirilmemiş Excel seri numarası)

5.3. Tutar alanları

Tutarlar **gerçek sayı** olarak girilir; metin olarak değil. Hücre biçimi Sayı, ondalık basamak 2 olmalıdır. Binlik ayracı, para birimi simgesi ve parantezli negatif gösterim kullanılmaz.

Gerekçesi: Excel, bir hücreyi gerçek sayı olarak sakladığında değeri dosya içerisine daima nokta ondalıklı biçimde (örn. 1250.5) yazmakta olup ekranda virgülle görüntülenmesi yalnızca biçim ayarından kaynaklanmaktadır. Aynı değer metin olarak saklanması halinde ("1.250,50") dosyayı okuyan taraf noktanın binlik mi ondalık ayracı mı olduğunu tespit edememekte ve 1.250,50 ile 1,25 değerleri karışabilmektedir.

Doğru (sayı hücresi)	Yanlış	Sorun
1250.5	1.250,50 TL	Metin; toplanamaz, ayraç belirsiz
-340	(340,00)	Muhasebe biçimi negatifi metne çevirir
0	– / boş	Sıfır tutar açıkça 0 yazılır
98.4	98,4	Metin olarak girilmişse ondalık ayracı belirsizdir

HIZLI DOĞRULAMA YÖNTEMİ

Tutar hücrelerinin **sağa** yaslı görünmesi değer sayı olarak saklandığını, **sola** yaslı görünmesi ise metin olarak saklandığını gösterir; ikinci durumda düzeltme yapılmalıdır. Metin biçiminde olması gereken alanlarda ölçüt tersinedir: vergi kimlik numarasının sağa yaslı görünmesi, değer sayı olarak algılandığına işaret eder.

6. ŞABLONLARIN DOLDURULMASINA İLİŞKİN TALİMAT

Şablonların kolon yapısı ve örnek değerleri 2. bölümde soru bazında gösterilmiştir. Bu bölümde ise her kolonun **hangi kaynaktan** ve **hangi usulle** doldurulacağı açıklanmaktadır.

6.1. S2 — Alış Faturaları Listesi (Soru 2)

Mükelleften temin edilen alış faturalarının tamamı, her fatura için tek satır açılmak suretiyle listelenmelidir. Faturadaki kalem sayısı satır sayısını etkilememektedir.

Kolon	Veri kaynağı	Doldurma usulü
Fatura Düzenleyen VKN	e-Fatura → satıcı bilgileri	10 hane, Metin biçimi. Satıcı gerçek kişiye 11 haneli TCKN yazılır.
Fatura Düzenleyen Unvan	e-Fatura → satıcı unvanı	Ticaret unvanının tamamı. Kısaltma yapılmaz.
Fatura Tarihi	e-Fatura → düzenleme tarihi	YYYY-AA-GG
Fatura Numarası	e-Fatura → fatura numarası	16 karakter, Metin biçimi (3 harf/rakam + 13 rakam)
KDV hariç Fatura Tutarı	e-Fatura → vergi hariç toplam	İskonto düşülmüş matrah. Kalem tutarları toplamı DEĞİL.
KDV Tutarı	e-Fatura → KDV toplamı	Yalnızca KDV. ÖTV, ÖİV gibi diğer vergiler dahil edilmez.
Mal/Hizmet Açıklaması	e-Fatura → kalem adları	Birden çok kalem varsa noktalı virgülle birleştirilir.
Yevmiye Numarası - Tarih	e-Defter / muhasebe kaydı	Örn. 417 - 2024-03-31
Kullanılan Hesap Kodları	e-Defter / muhasebe kaydı	Örn. 153.01; 191.01; 320.01 — Metin biçimi
Fatura Beyanlara Yansıtıldı mı?	Beyan	Yalnızca "Evet" veya "Hayır"

SIK KARŞILAŞILAN HATA

"KDV hariç Fatura Tutarı" kolonuna kalem tutarları toplamı yazılmamalıdır. Faturada genel iskonto bulunması halinde kalem toplamı ile matrah farklılık göstermektedir. Örnek olarak; kalem toplamının 90 TL, iskontonun 10 TL olması halinde matrah 80 TL olup kolona 80 değeri girilmelidir. Esas alınacak alan faturadaki "Vergi Hariç Tutar" satırıdır.

6.2. S3 — İade Edilen Faturalar Listesi (Soru 3)

İlk altı kolon, iadeye konu asıl faturanın bilgileridir ve S2'deki değerlerle birebir aynı olmalıdır. Son kolon iade edilen kısmı gösterir.

- **İade Edilen KDV Hariç Tutar** kısmi iadede yalnızca iade edilen tutardır ve asıl faturanın matrahını aşamaz.
- Tam iadede bu kolon "KDV hariç Fatura Tutarı" ile eşittir.
- İade işlemi için düzenlediğiniz iade faturasını ayrıca sisteme yüklemeniz istenmektedir.

6.3. S6 — Sevk İrsaliyeleri Listesi (Soru 6)

Her irsaliye için bir satır açılır. İrsaliyede birden çok şoför kayıtlıysa her şoför için ayrı satır açılır ve diğer kolonlar tekrarlanır.

Kolon	Veri kaynağı	Doldurma usulü
İrsaliye Tarihi	e-İrsaliye → düzenleme tarihi	YYYY-AA-GG
İrsaliye No	e-İrsaliye → irsaliye numarası	16 karakter, Metin biçimi

Kolon	Veri kaynağı	Doldurma usulü
İlişkilendirildiği Fatura Numarası	FATURADAN bakılır	İrsaliye XML'inde fatura numarası yoktur; faturanın "İrsaliye Bilgileri" alanında irsaliye numarası yer alır. Eşleştirme bu alandan yapılır.
İlişkilendirildiği Fatura Tarihi	FATURADAN bakılır	Eşleşen faturanın düzenleme tarihi. İrsaliye tarihi ile karıştırılmamalıdır.
İrsaliyedeki Plaka No	e-İrsaliye → araç plakası	Boşluksuz ve büyük harf: 06DR4077. Dorse varsa 06DR4077/06DR4088
Aracı Kullanan Kişi TCKN	e-İrsaliye → şoför	11 hane, Metin biçimi
Aracı Kullanan Kişi Ad/Soyad	e-İrsaliye → şoför	Ad ve soyad tek hücrede, aralarında tek boşluk
Malın Çıkış Yaptığı Adres	e-İrsaliye → gönderen tarafın fiili yeri	Depo/şube adresi kayıtlıysa o yazılır; yoksa merkez adresi
Malın Teslim Edildiği Adres	e-İrsaliye → teslim alan tarafın fiili yeri	Aynı kural

İRSALİYE İLE FATURA İLİŞKİSİ

Sevk irsaliyesi XML dosyası, hangi faturaya konu olduğu bilgisini **içermemektedir**. İlişki ters yönlü olup fatura XML'i, kendisine konu irsaliyelerin numaralarını taşımaktadır. Bu nedenle S6 şablonu doldurulurken öncelikle faturalar incelenerek atıfta bulunulan irsaliyeler tespit edilmeli, irsaliye listesi bu eşleme esas alınarak tamamlanmalıdır.

Muhasebe programında irsaliye-fatura ilişkisinin izlenmesi halinde söz konusu bilgi doğrudan programdan temin edilebilir.

6.4. S8 — Muhafaza Yerleri Tablosu (Soru 8)

Bu tablonun XML kaynağı bulunmamakta olup tamamen beyana dayanmaktadır. Birinci ve üçüncü kolonlarda serbest metin yerine aşağıda belirtilen değerlerden biri kullanılmalıdır.

Kolon	İzin verilen değerler
Yer Türü	Alan · Depo · Ambar · Ardiye · Antrepo · Soğuk Hava Deposu · Silo · Diğer
Mülkiyet Bilgisi	Kendi Mülkü · Kira · Ortak Kullanım · Bedelsiz Kullanım · Diğer

Adres kolonuna il, ilçe ve açık adres bilgisi yazılmalıdır. Söz konusu adres, S6 şablonundaki "Malın Teslim Edildiği Adres" bilgisiyle karşılaştırılacağından aynı yazım biçiminin kullanılması tutarlılık açısından önem arz etmektedir.

6.5. S10 — Ödeme Bilgileri Tablosu (Soru 10)

Tablo satıcı bazında düzenlenmekte olup aynı satıcıdan alınan faturalar tek satırda toplanmaktadır.

- **KDV Dahil Toplam Fatura Tutarı** için faturanın "Ödenecek Tutar" satırı esas alınır; bu tutar yuvarlama farkını da içerir.
- **Ödeme Bilgisi** kolonuna şu değerlerden biri yazılır: Banka Havalesi/EFT · Çek · Senet · Kredi Kartı · Nakit · Takas/Mahsup · Ödenmedi · Diğer
- **Ödeme Yapılan Tutar + Ödeme Yapılmayan Tutar** toplamı, KDV Dahil Toplam Fatura Tutarı'na eşit olmalıdır. Sistem bu eşitliği otomatik denetler.

- Birden çok ödeme yöntemi kullanıldıysa her yöntem için ayrı satır açılır; satırların toplamı yine fatura toplamına eşit olur.

6.6. S11 — KDV Düzeltmesine Konu Faturalar (Soru 11)

Bu tablo S2 şablonunun alt kümesi niteliğindedir. Tabloda yer alan her fatura S2 şablonunda da bulunmalı ve tutarlar birebir aynı olmalıdır.

Faturaların tamamının düzeltmeye konu edilmesi halinde tablonun doldurulması gerekmemekte olup cevap formundaki ilgili seçeneğin işaretlenmesi yeterlidir.

7. SIK KARŞILAŞILAN HATALAR VE DÜZELTME YÖNTEMLERİ

#	Hata	Tespit Yöntemi	Düzeltilme
1	Vergi kimlik numarasının baştaki sıfırının silinmesi	VKN 9 haneli görünüyor	Sütun Metin biçimine alınarak veri yeniden aktarılmalıdır. Elle düzeltme yapılması halinde tüm satırlar kontrol edilmelidir.
2	Tarihte gün ve ay bilgisinin yer değiştirmesi	Ayın on ikisinden küçük günlerde tutarsızlık	Veri kaynaktan YYYY-AA-GG biçiminde yeniden aktarılmalıdır. Görsel kontrol yeterli değildir.
3	Fatura numarasının bilimsel gösterime dönüşmesi	Değerin ABC2,02E+15 biçiminde görünmesi	Sütun Metin biçimine alınarak veri yeniden aktarılmalıdır.
4	Tutarın metin olarak saklanması	Hücrenin sola yaslı olması, toplam alınamaması	Sütun Sayı biçimine alınmalı, gerekmesi halinde "Metni Sütunlara Dönüştür" işlevi ile yeniden ayrıştırılmalıdır.
5	Başlık metninin değiştirilmesi	Yüklemenin reddedilmesi	Şablon yeniden indirilerek veri yeni şablona aktarılmalıdır.
6	Ara toplam satırı eklenmesi	Satır sayısının fatura sayısını aşması	Toplam satırları silinmelidir.
7	Hücrelerin birleştirilmiş olması	Verinin düzensiz okunması	Hücre birleştirmeleri kaldırılmalı, değerler her satırda tekrarlanmalıdır.
8	Boş satır bırakılması	Dosyanın erken sonlanmış görünmesi	Boş satırlar silinmeli, verinin kesintisiz olması sağlanmalıdır.
9	Kolon eklenmesi veya sıranın değişmesi	Yüklemenin reddedilmesi	Şablondaki kolon sırası korunmalı, ilave bilgi bulunması halinde açıklama alanına yazılmalıdır.
10	KDV tutarına diğer vergilerin dahil edilmesi	KDV tutarının beyanla uyuşmaması	Yalnızca KDV satırı esas alınmalıdır; ÖTV ve ÖİV ayrıca değerlendirilir.

8. YÜKLEME ÖNCESİ KONTROL LİSTESİ

- ☐ Şablon idarenin verdiği dosyadan indirildi, başlık satırı hiç değiştirilmedi.
- ☐ Dosyada tek çalışma sayfası bulunmakta olup ek veya gizli sayfa yer almamaktadır.
- ☐ Veri girişi 2. satırdan başlamakta olup başlık ile veri arasında boş satır bulunmamaktadır.
- ☐ Veri bloğu içerisinde boş satır bulunmamaktadır.
- ☐ Birleştirilmiş hücre bulunmamaktadır.
- ☐ Ara toplam veya genel toplam satırı bulunmamaktadır.
- ☐ Hücrelerde formül bırakılmamış, değerler "Özel Yapıştır → Değerler" yöntemiyle aktarılmıştır.
- ☐ Vergi kimlik numarası, T.C. kimlik numarası, fatura numarası, irsaliye numarası, plaka ve hesap kodu sütunları Metin biçimindedir.
- ☐ Tarih alanlarının tamamı YYYY-AA-GG biçimindedir.
- ☐ Tutar sütunları sayı biçiminde olup hücreler sağa yaslıdır; binlik ayracı ve para birimi simgesi kullanılmamıştır.
- ☐ Zorunlu alanlarda boş hücre bulunmamaktadır.
- ☐ Aynı fatura numarası birden fazla kez yer almamaktadır.
- ☐ S11 ve S3 şablonlarındaki faturaların tamamı S2 şablonunda yer almaktadır.
- ☐ S10 şablonunda ödenen ve ödenmeyen tutar toplamının fatura toplamına eşitliği sağlanmıştır.
- ☐ Dosya adı S<SoruNo>_<VKN>_<Dönem>.xlsx biçimindedir.

BÖLÜM B — YAZILIM GELİŞTİRİCİLERİ İÇİN TEKNİK EK

Bu bölüm, muhasebe ve ERP yazılımlarına “İHD şablonuna aktar” işlevinin eklenebilmesi için gereken spesifikasyonu içerir. Hedef: kullanıcının hiçbir manuel biçimlendirme yapmasına gerek kalmadan, doğrudan yüklenebilir bir .xlsx üretmek.

9. DOSYA DÜZEYİ SPESİFİKASYON

Kod	Konu	Kural
D-01	Dosya biçimi	.xlsx (Office Open XML). .xls, .csv, .ods, PDF kabul edilmez.
D-02	Sayfa sayısı	Tek çalışma sayfası. Ek sayfa, gizli sayfa bulunmamalıdır.
D-03	Başlık satırı	1. satır başlıktır ve şablondaki metinle BİREBİR aynı olmalıdır (boşluk ve büyük/küçük harf dahil).
D-04	Veri başlangıcı	Veri 2. satırdan başlar. Başlık ile veri arasında boş satır olmaz.
D-05	Boş satır	Veri bloğu içinde tamamen boş satır bulunmamalıdır; ilk boş satır dosya sonu sayılır.
D-06	Birleştirilmiş hücre	Hiçbir hücre birleştirilmiş (merged) olmamalıdır.
D-07	Toplam satırı	Ara toplam / genel toplam satırı EKLENMEZ.
D-08	Formül	Hücrelerde formül bırakılmaz; değer olarak yapıştırılır (Özel Yapıştır > Değerler).
D-09	Kolon sırası	Kolonlar şablondaki sırada olmalıdır; kolon eklenmez, silinmez.
D-10	Karakter kodlaması	.xlsx içeriği UTF-8'dir; Türkçe karakter sorunu oluşmaz. Ara adımda CSV kullanılırsa UTF-8 (BOM'lu) seçilmelidir.
D-11	Dosya adı	S<SoruNo>_<VKN>_<YYYYAA-YYYYAA>.xlsx örn. S2_1234567890_202401-202412.xlsx
D-12	Satır sınırı	Tek dosyada en fazla 100.000 satır. Aşırsa dosya _1, _2 ekiyle bölünür ve başlık her dosyada tekrarlanır.

10. ALAN DÜZEYİ SPESİFİKASYON

Kod	Alan	Kural
V-01	VKN	10 hane, yalnızca rakam, baştaki sıfır korunur. Hücre biçimi Metin. Kontrol hanesi algoritması Ek-C'dedir.
V-02	TCKN	11 hane, ilk hane 0 olamaz. Hücre biçimi Metin. Kontrol hanesi algoritması Ek-C'dedir.
V-03	Belge numarası	16 karakter, ilk 3 alfanumerik + 13 rakam; 4-7. karakterler yıl. Metin biçimi zorunlu.
V-04	Tarih	YYYY-AA-GG (ISO 8601). 'GG.AA.YYYY' veya 'AA/GG/YYYY' kabul edilmez.
V-05	Tutar	Gerçek sayı hücresi, 2 ondalık, binlik ayraç yok, para birimi simgesi yok, negatif değer parantezle değil eksi işaretiyle.
V-06	Para birimi	Tutarlar TRY cinsindendir. Faturanın DocumentCurrencyCode'u TRY değilse Ek-D'deki kur kolonları eklenir.
V-07	Boşluk	Metin alanlarının başında/sonunda boşluk bırakılmaz; içeride çift boşluk kullanılmaz.
V-08	Satır sonu	Hücre içinde Alt+Enter ile satır sonu kullanılmaz; ayrıca olarak ';' kullanılır.
V-09	Boş değer	Zorunlu alan boş bırakılmaz. Bilgi yoksa 'BİLİNİYOR' yazılır, hücre boş bırakılmaz.
V-10	Yinelenen satır	Aynı (Fatura Numarası + Fatura Düzenleyen VKN) çifti bir dosyada iki kez yer alamaz.

11. VERİ TİPİ → EXCEL HÜCRE EŞLEMESİ

Üretici taraf aşağıdaki eşlemeyi uygular. Alıcı taraf, tarih için hem ISO metni hem gerçek Excel tarihini kabul eder ve normalleştirir; diğer tiplerde sapma reddedilir.

Mantıksal Tip	XSD Karşılığı	Excel Hücre Tipi	number_format	Örnek Hücre Değeri
KİMLİK (VKN/TCKN)	xsd:string	str (inline/shared string)	@	0123456789
BELGE NUMARASI	xsd:string	str	@	ABC2024000000001
TARİH	xsd:date	str (ISO 8601)	@	2024-03-05
TUTAR	xsd:decimal	n (double)	0.00	1250.5
TAMSAYI	xsd:integer	n (double)	0	417
METİN	xsd:string	str	@	Alüminyum profil
LİSTE	—	str + dataValidation	@	Evet

openpyxl ile uygulama

```
cell.value = '0123456789'; cell.number_format = '@'
cell.value = float(Decimal('1250.50')); cell.number_format = '0.00'
```

Yalnızca number_format='@' ayarlamak yetmez; değer de **str** tipinde yazılmalıdır. Sayısal bir değere Metin biçimi uygulamak dosyanın içinde hücreyi hâlâ sayı olarak bırakır ve okuyucu taraf baştaki sıfırı göremez.

12. ALAN EŞLEME TABLOLARI

Aşağıdaki tablolarda XPath ifadeleri, ilgili UBL-TR belgesinin kök elemanına göre bağlıdır. Ad alanı örnekleri:

```
cbc = urn:oasis:names:specification:ubl:schema:xsd:CommonBasicComponents-2
cac = urn:oasis:names:specification:ubl:schema:xsd:CommonAggregateComponents-2
inv = urn:oasis:names:specification:ubl:schema:xsd:Invoice-2
da = urn:oasis:names:specification:ubl:schema:xsd:DespatchAdvice-2
```

12.1 S2 — Alış Faturaları Listesi (Soru 2)

Kaynak: e-Fatura (UBL-TR Invoice) + e-Defter (XBRL GL Yevmiye) · **Dosya:** 2. Soru Excel Şablonu.xlsx

#	Kolon Adı (birebir)	Tip / Biçim	Zor.	XML Kaynağı (XPath)	Kural
1	Fatura Düzenleyen VKN	Metin / @	Zorunlu	Invoice/cac:AccountingSupplierParty/cac:Party/cac:PartyIdentification/cbc:ID[@schemeID='VKN']	10 hane. Gerçek kişi satıcıda schemeID='TCKN' ve 11 hane olur; kolona yine bu değer yazılır.
2	Fatura Düzenleyen Unvan	Metin / @	Zorunlu	Invoice/cac:AccountingSupplierParty/cac:Party/cac:PartyName/cbc:Name	Yoksa cac:Person/cbc:FirstName + ' ' + cbc:FamilyName kullanılır. Kısaltma yapılmaz.
3	Fatura Tarihi	Metin	Zorunlu	Invoice/cbc:IssueDate	XML'deki değer birebir kopyalanır

#	Kolon Adı (birebir)	Tip / Biçim	Zor.	XML Kaynağı (XPath)	Kural
		(ISO) / @			(xsd:date, YYYY-AA-GG).
4	Fatura Numarası	Metin / @	Zorunlu	Invoice/cbc:ID	16 karakter: 3 alfanumerik birim kod + 13 hane müteselsil no (ilk 4 hane yıl).
5	KDV hariç Fatura Tutarı	Sayı / 0.00	Zorunlu	Invoice/cac:LegalMonetaryTotal/cbc:TaxExclusiveAmount	LineExtensionAmount DEĞİL. TaxExclusiveAmount iskonto/artırım sonrası matrahtır.
6	KDV Tutarı	Sayı / 0.00	Zorunlu	SUM(Invoice/cac:TaxTotal/cac:TaxSubtotal[cac:TaxCategory/cac:TaxScheme/cbc:TaxTypeCode='0015']/cbc:TaxAmount)	Yalnızca 0015 (KDV) kodlu alt toplamlar. ÖTV/ÖİV vb. hariç. Tevkifatlı faturada WithholdingTaxTotal ayrı raporlanır.
7	Mal/Hizmet Açıklaması	Metin / @	Zorunlu	Invoice/cac:InvoiceLine/cac:Item/cbc:Name	Çok kalemli faturada kalem adları ';' ile birleştirilir; 500 karakteri aşarsa kırpılır.
8	Yevmiye Numarası - Tarih	Metin / @	Zorunlu	gl-cor:entryHeader/gl-cor:entryNumberCounter + ' - ' + gl-cor:entryDetail/gl-cor:postingDate	ÖNERİ: iki ayrı kolona ('Yevmiye Madde No' TAMSAYI, 'Yevmiye Tarihi' TARİH) bölünmeli.
9	Kullanılan Hesap Kodları	Metin / @	Zorunlu	gl-cor:entryDetail/gl-cor:account/gl-cor:accountMainID (+ gl-cor:accountSubID)	Aynı fatura için birden çok hesap varsa ';' ile birleştirilir. Kod metin olarak yazılır (örn. 320.01).
10	Fatura Beyanname Yansıtıldı mı? (Evet/Hayır)	Metin (liste) / @	Zorunlu	– (beyan bilgisi; XML kaynağı yok)	İzin verilen değerler: Evet Hayır

12.2 S3 — İade Edilen Faturalar Listesi (Soru 3)

Kaynak: e-Fatura (UBL-TR Invoice) · **Dosya:** 3. Soru Excel Şablonu.xlsx

#	Kolon Adı (birebir)	Tip / Biçim	Zor.	XML Kaynağı (XPath)	Kural
1	Fatura Düzenleyen VKN	Metin / @	Zorunlu	Invoice/cac:AccountingSupplierParty/cac:Party/cac:PartyIdentification/cbc:ID	S2 ile aynı.
2	Fatura Düzenleyen Unvan	Metin / @	Zorunlu	Invoice/cac:AccountingSupplierParty/cac:Party/cac:PartyName/cbc:Name	S2 ile aynı.

#	Kolon Adı (birebir)	Tip / Biçim	Zor.	XML Kaynağı (XPath)	Kural
3	Fatura Tarihi	Metin (ISO) / @	Zorunlu	Invoice/cbc:IssueDate	İadeye konu ASIL faturanın tarihi.
4	Fatura Numarası	Metin / @	Zorunlu	Invoice/cbc:ID	İadeye konu ASIL faturanın numarası. S2'de yer almalıdır.
5	KDV hariç Fatura Tutarı	Sayı / 0.00	Zorunlu	Invoice/cac:LegalMonetaryTotal/cbc:TaxExclusiveAmount	Asıl faturanın matrahı.
6	KDV Tutarı	Sayı / 0.00	Zorunlu	SUM(TaxSubtotal[TaxTypeCode='0015']/cbc:TaxAmount)	Asıl faturanın KDV'si.
7	İade Edilen KDV Hariç Tutar	Sayı / 0.00	Zorunlu	İade faturası: Invoice[cbc:InvoiceTypeCode='IADE']/cac:LegalMonetaryTotal/cbc:TaxExclusiveAmount	Kısmi iadede yalnızca iade edilen kısım. ≤ 'KDV hariç Fatura Tutarı' olmalıdır.

ÖNERİ — eklenmesi değerlendirilebilecek kolonlar:

- **İade Fatura Numarası** (Metin) — Mükellefin düzenlediği iade faturasının cbc:ID'si
- **İade Fatura Tarihi** (Metin (ISO)) — İade faturasının cbc:IssueDate'i

12.3 S6 — Sevk İrsaliyeleri Listesi (Soru 6)

Kaynak: e-İrsaliye (UBL-TR DespatchAdvice) + e-Fatura (ters eşleme) · **Dosya:** 6. Soru Excel Şablonu.xlsx

#	Kolon Adı (birebir)	Tip / Biçim	Zor.	XML Kaynağı (XPath)	Kural
1	İrsaliye Tarihi	Metin (ISO) / @	Zorunlu	DespatchAdvice/cbc:IssueDate	İrsaliyenin düzenleme tarihi.
2	İrsaliye No	Metin / @	Zorunlu	DespatchAdvice/cbc:ID	3 alfanumerik + 13 hane.
3	İrsaliyenin ilişkilendirildiği Fatura	Metin / @	Zorunlu	TERS EŞLEME: Invoice[cac:DespatchDocumentReference/cbc:ID = İrsaliye No]/cbc:ID	DİKKAT: e-İrsaliye XML'inde fatura numarası YOKTUR. Bağ, faturanın DespatchDocumentReference elemanıdır.

#	Kolon Adı (bire bir)	Tip / Biçim	Zor.	XML Kaynağı (XPath)	Kural
4	Numarası İrsaliye nin ilişkilendirildiği Fatura Tarihi	Metin (ISO) / @	Zorunlu	TERS EŞLEME: eşleşen Invoice/cbc:IssueDate	DİKKAT: DespatchDocumentReference/cbc:IssueDate irsaliye tarihidir, fatura tarihi DEĞİLDİR.
5	İrsaliye deki Plaka No	Metin / @	Zorunlu	DespatchAdvice/cac:Shipment/cac:ShipmentStage/cac:TransportMeans/cac:RoadTransport/cbc:LicensePlateID[@schemeID='PLAKA']	Dorse varsa cac:TransportHandlingUnit/cac:TransportEquipment/cbc:ID[@schemeID='DORSEPLAKA'] '/' ile eklenir. Boşluksuz, büyük harf. 06DR4077.
6	Aracı Kullanın Kişi TCKN	Metin / @	Zorunlu	DespatchAdvice/cac:Shipment/cac:ShipmentStage/cac:DriverPerson/cbc:NationalityID[@schemeID='TCKN']	11 hane. Birden çok şoförde her şoför için AYRI SATIR açılır.
7	Aracı Kullanın Kişi Ad/Soyad	Metin / @	Zorunlu	cac:DriverPerson/cbc:FirstName + ' ' + cac:DriverPerson/cbc:FamilyName	TCKN ile aynı DriverPerson düğümünden alınır.
8	Malın Çıkış Yaptığı Adres Bilgisi	Metin / @	Zorunlu	DespatchAdvice/cac:DespatchSupplierParty/cac:Party/cac:PhysicalLocation/cac:Address (yoksa cac:PostalAddress)	PhysicalLocation fiili sevk yerini (depo/şube) verir; öncelik ondadır.
9	Malın Teslim Edildiği Adres Bilgisi	Metin / @	Zorunlu	DespatchAdvice/cac:DeliveryCustomerParty/cac:Party/cac:PhysicalLocation/cac:Address (yoksa cac:PostalAddress)	Adres birleştirme kuralı: StreetName No:BuildingNumber, CitySubdivisionName/CityName PostalZone Country.

ÖNERİ — eklenmesi değerlendirilebilecek kolonlar:

- **Fiili Sevk Tarihi** (Metin (ISO)) — cac:Shipment/cac:Delivery/cac:Despatch/cbc:ActualDespatchDate — düzenleme tarihi ile fiili sevk tarihi farkı SBK incelemesinde kritiktir
- **Taşıyıcı VKN** (Metin) — cac:Shipment/cac:Delivery/cac:CarrierParty/cac:PartyIdentification/cbc:ID
- **Sevk Edilen Miktar / Birim** (Sayı) — cac:DespatchLine/cbc:DeliveredQuantity ve @unitCode

12.4 S8 — Muhafaza Yerleri Tablosu (Soru 8)

Kaynak: Beyan (XML kaynağı yok) · **Dosya:** 8. Soru Excel Şablonu.xlsx

#	Kolon Adı (birebir)	Tip / Biçim	Zor.	XML Kaynağı (XPath)	Kural
1	Muhafaza İşleminin Gerçekleştiği Yer Türü	Metin (liste) / @	Zorunlu	–	İzin verilen değerler: Alan Depo Ambar Ardiye Antrepo Soğuk Hava Deposu Silo Diğer
2	Muhafaza İşleminin Gerçekleştiği Yer Adresi	Metin / @	Zorunlu	–	Açık adres. S6'daki 'Malın Teslim Edildiği Adres' ile karşılaştırılabilir olmalıdır.
3	Muhafaza İşleminin Gerçekleştiği Yer Mülkiyet Bilgisi	Metin (liste) / @	Zorunlu	–	İzin verilen değerler: Kendi Mülkü Kira Ortak Kullanım Bedelsiz Kullanım Diğer

ÖNERİ — eklenmesi değerlendirilebilecek kolonlar:

- **Kiraya Veren VKN/TCKN** (Metin) — Mülkiyet 'Kira' ise zorunlu
- **Kullanım Başlangıç / Bitiş Tarihi** (Metin (ISO)) — Muhafaza döneminin fatura tarihlerini kapsayıp kapsamadığının testi için

12.5 S10 — Ödeme Bilgileri Tablosu (Soru 10)**Kaynak:** e-Fatura + beyan · **Dosya:** 10. Soru Excel Şablonu.xlsx

#	Kolon Adı (birebir)	Tip / Biçim	Zor.	XML Kaynağı (XPath)	Kural
1	Fatura Düzenleyen VKN	Metin / @	Zorunlu	Invoice/cac:AccountingSupplierParty/.../cbc:ID	S2'deki VKN kümesiyle birebir örtüşmelidir.
2	Fatura Düzenleyen Unvan	Metin / @	Zorunlu	Invoice/cac:AccountingSupplierParty/cac:Party/cac:PartyName/cbc:Name	S2 ile aynı.
3	KDV Dahil Toplam Fatura Tutarı	Sayı / 0.00	Zorunlu	Invoice/cac:LegalMonetaryTotal/cbc:PayableAmount	TaxInclusiveAmount DEĞİL: PayableAmount yuvarlama farkını içerir ve fiilen ödenecek tutardır.
4	Ödeme Bilgisi	Metin (liste) / @	Zorunlu	cac:PaymentMeans/cbc:PaymentMeansCode (UN/ECE 4461) – yoksa beyan	İzin verilen değerler: Banka Havalesi/EFT Çek Senet Kredi Kartı Nakit Takas/Mahsup Ödenmedi Diğer
5	Ödeme Yapılan Tutar	Sayı / 0.00	Zorunlu	– (beyan)	≥ 0
6	Ödeme Yapılmayan Tutar	Sayı / 0.00	Zorunlu	– (beyan)	KURAL: Ödeme Yapılan + Ödeme Yapılmayan = KDV Dahil Toplam Fatura Tutarı (±0,01 TL).

ÖNERİ — eklenmesi değerlendirilebilecek kolonlar:

- **Fatura Numarası** (Metin) — Ödeme fatura bazında izlenemiyor; VKN bazında toplam kırılım denetim değeri düşük
- **Ödeme Tarihi** (Metin (ISO)) — Ödemenin fatura tarihinden sonra olup olmadığının testi
- **Ödemenin Muhasebe Kaydı (Yevmiye Madde No)** (Sayı) — e-Defter ile çapraz doğrulama

12.6 S11 — KDV Düzeltmesine Konu Faturalar (Soru 11)**Kaynak:** e-Fatura · **Dosya:** 11. Soru Excel Şablonu.xlsx

#	Kolon Adı (birebir)	Tip / Biçim	Zor.	XML Kaynağı (XPath)	Kural
1	Fatura Düzenleyen VKN	Metin / @	Zorunlu	Invoice/cac:AccountingSupplierParty/.../cbc:ID	S2'de bulunmalıdır.
2	Fatura Tarihi	Metin (ISO) / @	Zorunlu	Invoice/cbc:IssueDate	S2'deki değerle aynı olmalıdır.
3	Fatura Numarası	Metin / @	Zorunlu	Invoice/cbc:ID	S2'deki fatura numaraları kümesinin ALT KÜMESİ olmalıdır.
4	KDV hariç Fatura Tutarı	Sayı / 0.00	Zorunlu	cac:LegalMonetaryTotal/cbc:TaxExclusiveAmount	S2'deki değerle aynı olmalıdır.
5	KDV Tutarı	Sayı / 0.00	Zorunlu	SUM(TaxSubtotal[TaxTypeCode='0015']/cbc:TaxAmount)	S2'deki değerle aynı olmalıdır.

ÖNERİ — eklenmesi değerlendirilebilecek kolonlar:

- **Düzeltilme Beyannamesi Dönemi** (Metin) — YYYY-AA formatında; hangi döneme düzeltme verildiği
- **Düzeltilme Beyannamesi Tahakkuk No** (Metin) — Beyanname ile tablo arasında bağ kurar

13. e-DEFTER (XBRL-GL) EŞLEMESİ

S2 şablonundaki “Yevmiye Numarası - Tarih” ve “Kullanılan Hesap Kodları” kolonları e-Defter yevmiye dosyasından üretilir. İlgili XBRL-GL alanları:

XBRL-GL Alanı	Türkçe Karşılığı	Excel Karşılığı	Not
gl-cor:entryNumberCounter	Yevmiye madde numarası	Yevmiye Numarası - Tarih (1. parça)	entryHeader düzeyinde
gl-cor:postingDate	Yevmiye tarihi	Yevmiye Numarası - Tarih (2. parça)	entryDetail düzeyinde, YYYY-AA-GG
gl-cor:accountMainID	Ana hesap numarası	Kullanılan Hesap Kodları	En az 3 karakter
gl-cor:accountSubID	Alt hesap	Kullanılan Hesap Kodları	Varsa ana hesaba nokta ile eklenir
gl-cor:documentType	Belge tipi	— (eşleştirme anahtarı)	Fatura kayıtlarında “fatura” değerini alır
gl-cor:documentNumber	Belge numarası	— (eşleştirme anahtarı)	Fatura numarası; e-Fatura cbc:ID ile eşleşir
gl-cor:documentDate	Belge tarihi	— (doğrulama)	e-Fatura cbc:IssueDate ile eşleşmelidir
gl-cor:amount	Parasal tutar	— (doğrulama)	debitCreditCode ile birlikte değerlendirilir
gl-cor:detailComment	Açıklama	— (yedek kaynak)	Bazı ERP'lerde karşı taraf unvanı buraya yazılır

13.1. Birleştirme (join) mantığı

```
-- e-Fatura (kaynak: VKN, unvan, tutarlar) ile
-- e-Defter (kaynak: yevmiye no, tarih, hesap kodu) birleştirmesi

JOIN ON gl-cor:documentNumber = Invoice/cbc:ID
AND gl-cor:documentType = 'fatura'
AND gl-cor:documentDate = Invoice/cbc:IssueDate -- doğrulama

GRUPLA entryNumberCounter, postingDate
TOPLA accountMainID [+ '.' + accountSubID] -> ';' ile birleştir
```

UYGULAMA UYARISI

Birçok ERP, gl-cor:documentNumber alanına fatura numarası yerine kendi iç fiş numarasını yazar. Bu durumda birleştirme başarısız olur ve yevmiye kolonları boş kalır. Yedek strateji sırası:

① documentNumber ile birebir eşleşme → ② documentDate + tutar + karşı taraf hesabı ile eşleşme → ③ detailComment içinde fatura numarası arama → ④ eşleşmezse hücreyi boş bırakıp raporda listeleme.

Hiçbir durumda tahmini bir yevmiye numarası yazılmamalıdır.

14. İRSALİYE–FATURA TERS EŞLEMESİ

UBL-TR Sevk İrsaliyesi şemasında faturaya referans veren bir eleman **bulunmamaktadır**. Bağ, fatura tarafındaki cac:DespatchDocumentReference elemanı ile kurulur (kardinalite: Seçimli 0...n).

```
<!-- Fatura XML'i içinde -->
<cac:DespatchDocumentReference>
  <cbc:ID>IRS2024000000001</cbc:ID> <!-- İRSALİYE numarası -->
  <cbc:IssueDate>2024-03-01</cbc:IssueDate> <!-- İRSALİYE tarihi -->
</cac:DespatchDocumentReference>
```

EN SIK YAPILAN ENTEGRASYON HATASI

DespatchDocumentReference/cbc:IssueDate **fatura tarihi değil, irsaliye tarihidir.** S6 şablonundaki "İrsaliyenin İlişkilendirildiği Fatura Tarihi" kolonuna, eşleşen faturanın kendi Invoice/cbc:IssueDate değeri yazılmalıdır.

Algoritma:

```
sozluk = {}
for fatura in faturalar:
    for ref in fatura.DespatchDocumentReference:
        sozluk[ref.ID] = (fatura.ID, fatura.IssueDate)

for irsaliye in irsaliyeler:
    fatura_no, fatura_tarihi = sozluk.get(irsaliye.ID, ('', ''))
    if not fatura_no: raporla('Faturayla eşleşmeyen irsaliye', irsaliye.ID)
    for sofor in irsaliye.Shipment.ShipmentStage.DriverPerson: # 0..n
        satir_yaz(irsaliye, fatura_no, fatura_tarihi, sofor) # her şoför = 1 satır
```

Kardinalite notları: DriverPerson 0..n'dir; iki şoförlü irsaliye iki satır üretir. TransportEquipment (dorse) de 0..n'dir; plakalar "/" ile tek hücrede birleştirilir. Adres için cac:PhysicalLocation/cac:Address öncelikli, yoksa cac:PostalAddress kullanılır — PhysicalLocation fiili sevk/teslim noktasını (depo, şube) verdiği için denetim açısından daha anlamlıdır.

15. ÇAPRAZ DOĞRULAMA KURALLARI

Yükleme sırasında uygulanacak tutarlılık kontrolleri. İhlal, dosyanın reddi değil, mükellefe geri bildirim üretir; C-04 ve C-05 ise sert kuraldır.

Kod	Kontrol	Tanım
C-01	$S11 \subseteq S2$	S11'deki her fatura numarası S2'de bulunmalıdır.
C-02	$S3 \subseteq S2$	S3'teki her fatura numarası S2'de bulunmalıdır.
C-03	$S10 \text{ VKN} = S2 \text{ VKN}$	S10'daki VKN kümesi S2'deki tekil VKN kümesine eşit olmalıdır.
C-04	Ödeme dengesi	S10: Ödeme Yapılan + Ödeme Yapılmayan = KDV Dahil Toplam ($\pm 0,01$).
C-05	İade sınırı	S3: İade Edilen KDV Hariç Tutar $\leq$ KDV hariç Fatura Tutarı.
C-06	İrsaliye-fatura bağı	S6'daki her fatura numarası S2'de bulunmalıdır.
C-07	Tarih tutarlılığı	S6: İrsaliye Tarihi $\leq$ İlişkilendirilen Fatura Tarihi + 7 gün (VUK 230 sevk-fatura süresi kontrolü).
C-08	Tutar tutarlılığı	S11'deki tutarlar S2'deki aynı fatura satırının tutarlarıyla birebir eşleşmelidir.
C-09	e-Defter bağı	S2'deki her fatura numarası e-Defter'de gl-cor:documentNumber olarak bulunmalıdır (documentType='fatura').
C-10	Muhafaza-teslim bağı	S8'deki adreslerden en az biri S6'daki teslim adresleriyle örtüşmelidir.

15.1. Hata raporu biçimi

Doğrulayıcının mükellefe döndüreceği rapor, satır ve kolon referansı içermelidir:

```
{
  "dosya": "S2_0123456789_202401-202412.xlsx",
  "durum": "uyari",
  "bulgular": [
    {
      "kod": "V-01", "satir": 14, "kolon": "A", "deger": "123456789",
      "mesaj": "VKN 10 haneli olmalıdır; baştaki sıfır kaybolmuş olabilir."
    },
    {
      "kod": "C-04", "satir": 3, "kolon": "E,F",
      "mesaj": "Ödenen (500,00) + Ödenmeyen (400,00) = 900,00, toplam 980,00 ile eşleşmiyor."
    }
  ]
}
```

16. REFERANS UYGULAMA

Kılavuzla birlikte **ihd_xml2excel.py** adlı çalışır durumda bir referans dönüştürücü sunulmaktadır. Tek bağımlılığı openpyxl'dir; e-Fatura ve e-İrsaliye XML klasörlerini okuyup şablonlara birebir uyumlu .xlsx dosyaları üretir.

```
python ihd_xml2excel.py \
  --fatura-klasor ./e-fatura-xml \
  --irsaliye-klasor ./e-irsaliye-xml \
  --satıcı-vkn 0123456789 \
  --donem 202401-202412 \
  --cikti-klasor ./cikti
```

Betiğin uyguladığı ve her uygulamada tekrarlanması gereken davranışlar:

- Ad alanı duyarlı XPath; schemeID özniteliğine göre VKN/TCKN ayrımı, öznitelik yoksa 10/11 hane sezgisi.
- KDV toplamı yalnızca TaxTypeCode = 0015 olan alt toplamlardan; tevkifat ayrı okunur.
- Matrah cbc:TaxExclusiveAmount'tan; ödenecek tutar cbc:PayableAmount'tan.
- Tarih normalleştirme: ISO dışı girdiler (GG.AA.YYYY, tek haneli ay/gün) tanınır ve ISO'ya çevrilir; tanınmayan girdi boş bırakılıp raporlanır — asla tahmin edilmez.
- Kalem adları sırayı koruyarak tekilleştirilir, ' ; ' ile birleştirilir, 500 karakterde kırpılır.
- Şoför başına bir satır; dorse plakaları ' / ' ile birleştirilir.
- Eşleşmeyen irsaliyeler ve ayrıştırılamayan dosyalar konsola raporlanır, sessizce atlanmaz.
- “Evet/Hayır” ve “Ödeme Bilgisi” kolonlarına Excel veri doğrulaması (açılır liste) yazılır.

DOĞRULAMA SONUCU

Referans betiğin ürettiği dosyaların başlık satırları, idarenin yayımladığı **2, 6, 10 ve 11 numaralı soru şablonlarıyla karakter düzeyinde birebir eşleşecek** şekilde test edilmiştir. Kimlik ve tarih hücreleri metin, tutar hücreleri sayı tipinde üretilmektedir.

EK-A · KOLON ÖZET TABLOSU

Tüm şablonların tüm kolonları, veri tipi ve zorunluluk durumuyla birlikte.

Şablon	#	Kolon Adı	Veri Tipi	Biçim	Zorunluluk
S2	1	Fatura Düzenleyen VKN	Metin	@	Zorunlu
S2	2	Fatura Düzenleyen Unvan	Metin	@	Zorunlu
S2	3	Fatura Tarihi	Metin (ISO)	@	Zorunlu
S2	4	Fatura Numarası	Metin	@	Zorunlu
S2	5	KDV hariç Fatura Tutarı	Sayı	0.00	Zorunlu
S2	6	KDV Tutarı	Sayı	0.00	Zorunlu
S2	7	Mal/Hizmet Açıklaması	Metin	@	Zorunlu
S2	8	Yevmiye Numarası - Tarih	Metin	@	Zorunlu
S2	9	Kullanılan Hesap Kodları	Metin	@	Zorunlu
S2	10	Fatura Beyanlara Yansıtıldı mı? (Evet/Hayır)	Metin (liste)	@	Zorunlu
S3	1	Fatura Düzenleyen VKN	Metin	@	Zorunlu
S3	2	Fatura Düzenleyen Unvan	Metin	@	Zorunlu
S3	3	Fatura Tarihi	Metin (ISO)	@	Zorunlu
S3	4	Fatura Numarası	Metin	@	Zorunlu
S3	5	KDV hariç Fatura Tutarı	Sayı	0.00	Zorunlu
S3	6	KDV Tutarı	Sayı	0.00	Zorunlu
S3	7	İade Edilen KDV Hariç Tutar	Sayı	0.00	Zorunlu
S6	1	İrsaliye Tarihi	Metin (ISO)	@	Zorunlu
S6	2	İrsaliye No	Metin	@	Zorunlu
S6	3	İrsaliyenin İlişkilendirildiği Fatura Numarası	Metin	@	Zorunlu
S6	4	İrsaliyenin İlişkilendirildiği Fatura Tarihi	Metin (ISO)	@	Zorunlu
S6	5	İrsaliyedeki Plaka No	Metin	@	Zorunlu
S6	6	Aracı Kullanan Kişi TCKN	Metin	@	Zorunlu
S6	7	Aracı Kullanan Kişi Ad/Soyad	Metin	@	Zorunlu
S6	8	Malın Çıkış Yaptığı Adres Bilgisi	Metin	@	Zorunlu
S6	9	Malın Teslim Edildiği Adres Bilgisi	Metin	@	Zorunlu
S8	1	Muhafaza İşleminin Gerçekleştiği Yer Türü	Metin (liste)	@	Zorunlu
S8	2	Muhafaza İşleminin Gerçekleştiği Yer Adresi	Metin	@	Zorunlu
S8	3	Muhafaza İşleminin Gerçekleştiği Yer Mülkiyet Bilgisi	Metin (liste)	@	Zorunlu
S10	1	Fatura Düzenleyen VKN	Metin	@	Zorunlu
S10	2	Fatura Düzenleyen Unvan	Metin	@	Zorunlu
S10	3	KDV Dahil Toplam Fatura Tutarı	Sayı	0.00	Zorunlu
S10	4	Ödeme Bilgisi	Metin (liste)	@	Zorunlu
S10	5	Ödeme Yapılan Tutar	Sayı	0.00	Zorunlu
S10	6	Ödeme Yapılmayan Tutar	Sayı	0.00	Zorunlu
S11	1	Fatura Düzenleyen VKN	Metin	@	Zorunlu
S11	2	Fatura Tarihi	Metin (ISO)	@	Zorunlu
S11	3	Fatura Numarası	Metin	@	Zorunlu
S11	4	KDV hariç Fatura Tutarı	Sayı	0.00	Zorunlu

Şablon	#	Kolon Adı	Veri Tipi	Biçim	Zorunluluk
S11	5	KDV Tutarı	Sayı	0.00	Zorunlu

EK-B · KOD LİSTELERİ

B.1. Vergi türü kodları (UBL-TR)

Kod	Vergi	Şablonda kullanımı
0015	Katma Değer Vergisi	S2/S3/S11 "KDV Tutarı" yalnızca bu koddan hesaplanır
0071	Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin ÖTV	KDV'ye dahil edilmez
4080	Özel İletişim Vergisi	KDV'ye dahil edilmez
9015	KDV Tevkifatı	WithholdingTaxTotal altında; ayrı raporlanır

B.2. Şablon içi kontrollü değer listeleri

Şablon / Kolon	İzin verilen değerler
S2 · Fatura Beyanlara Yansıtıldı mı?	Evet Hayır
S8 · Yer Türü	Alan Depo Ambar Ardiye Antrepo Soğuk Hava Deposu Silo Diğer
S8 · Mülkiyet Bilgisi	Kendi Mülkü Kira Ortak Kullanım Bedelsiz Kullanım Diğer
S10 · Ödeme Bilgisi	Banka Havalesi/EFT Çek Senet Kredi Kartı Nakit Takas/Mahsup Ödenmedi Diğer

B.3. schemeID öznitelik değerleri

schemeID	Anlamı	Bulunduğu eleman
VKN	Vergi kimlik numarası (10 hane)	cac:PartyIdentification/cbc:ID
TCKN	T.C. kimlik numarası (11 hane)	cac:PartyIdentification/cbc:ID cac:DriverPerson/cbc:NationalityID
PLAKA	Çekici/araç plakası	cac:RoadTransport/cbc:LicensePlateID
DORSEPLAKA	Dorse plakası	cac:TransportEquipment/cbc:ID

EK-C · VKN VE TCKN KONTROL HANESİ ALGORİTMASI

Doğrulayıcı taraf, kimlik numaralarının biçimsel geçerliliğini kontrol hanesi üzerinden sınavabilir. Bu kontrol, kopyala-yapıştır sırasında bozulan numaraları yakalar.

C.1. VKN (10 hane)

```
def vkn_gecerli(v):
    if len(v) != 10 or not v.isdigit(): return False
    toplam = 0
    for i in range(9):
        t = (int(v[i]) + (9 - i)) % 10
        if t == 0:
            toplam += t
        else:
            p = (t * (2 ** (9 - i))) % 9
            if p == 0: p = 9
            toplam += p
    return (10 - (toplam % 10)) % 10 == int(v[9])
```

C.2. TCKN (11 hane)

```
def tckn_gecerli(t):
    if len(t) != 11 or not t.isdigit() or t[0] == '0': return False
    d = [int(x) for x in t]
    h10 = ((sum(d[0:9:2]) * 7) - sum(d[1:8:2])) % 10
    h11 = sum(d[0:10]) % 10
    return h10 == d[9] and h11 == d[10]
```

KULLANIM SINIRI

Kontrol hanesi sınavası **uyarı** düzeyinde uygulanmalı, dosyayı reddetmemelidir. Sınamayı geçen her numara gerçek bir mükellefe ait olmayabilir; geçemeyen bir numara ise nadiren de olsa doğru girilmiş olabilir. Kesin doğrulama, numaranın mükellef sicilinde sorgulanmasıyla yapılır.

EK-D · DÖVİZLİ FATURALAR

Faturanın `cbc:DocumentCurrencyCode` değeri TRY dışında ise, şablondaki tutar kolonlarına **TRY karşılığı** yazılır ve aşağıdaki ek kolonlar tabloya eklenir.

Ek Kolon	Tip	XML Kaynağı
Belge Para Birimi	Metin	Invoice/cbc:DocumentCurrencyCode
Döviz Tutarı (KDV hariç)	Sayı	cac:LegalMonetaryTotal/cbc:TaxExclusiveAmount (@currencyID ile)
Kur	Sayı	cac:PricingExchangeRate/cbc:CalculationRate
Kur Tarihi	Metin (ISO)	cac:PricingExchangeRate/cbc:Date

TRY karşılığı hesaplanırken faturada beyan edilen kur esas alınır; ayrıca bir kur uygulanmaz. Kur alanı boşsa hücre boş bırakılır ve durum raporlanır.

EK-E · ŞABLONLARA İLİŞKİN DEĞİŞİKLİK ÖNERİLERİ

Mevcut şablonlar üzerinde yapılan alan analizinde, otomatik doldurulabilirliği ve denetim değerini artıracak aşağıdaki değişiklikler tespit edilmiştir. Öneriler, mevcut kolonların korunması esasıyla hazırlanmıştır.

E.1. Yapısal düzeltmeler

Şablon	Mevcut Durum	Öneri	Gerekçe
S2	"Yevmiye Numarası - Tarih" tek kolonda birleşik metin	İki ayrı kolon: "Yevmiye Madde No" (sayı) ve "Yevmiye Tarihi" (ISO tarih)	Birleşik metin her okumada ayrıştırma gerektirir; ayrıca standardı olmadığı için mükellefler farklı biçimler kullanır. Ayrı kolonlar e-Defter'den doğrudan doldurulabilir.
S10	Tablo satıcı bazında; fatura kırılımı yok	"Fatura Numarası" ve "Ödeme Tarihi" kolonları eklensin	Sahte belge incelemesinde ödemenin hangi faturaya, ne zaman yapıldığı belirleyicidir. Satıcı bazlı toplam, ödemenin fatura tarihinden önce yapılıp yapılmadığını göstermez.
S3	Yalnızca asıl fatura bilgileri var	"İade Fatura Numarası" ve "İade Fatura Tarihi" eklensin	İade işleminin karşı belgesi olmadan iade beyanı doğrulanamaz.
S6	Yalnızca düzenleme tarihi var	"Fiili Sevk Tarihi" eklensin (ActualDespatchDate)	Düzenleme tarihi ile fiili sevk tarihi arasındaki fark, sevkiyatın gerçekliğine ilişkin doğrudan göstergedir ve e-İrsaliye XML'inde hazır bulunur.
S8	Kira/mülkiyet bilgisi serbest metin	"Kiraya Veren VKN/TCKN" ve kullanım dönemi kolonları eklensin	Muhafaza yerinin fatura dönemini kapsayıp kapsamadığı ancak tarihle test edilebilir.
S11	Beyanname ile bağ yok	"Düzeltilme Beyannamesi Dönemi" ve "Tahakkuk No" eklensin	Yüklenen beyanname ile tablo arasında otomatik bağ kurar.

E.2. Tüm şablonlar için ortak öneriler

- **Şablonlara veri doğrulama gömülmesi:** Evet/Hayır ve tür/mülkiyet kolonlarına açılır liste, kimlik ve tarih kolonlarına hücre biçimi ön ayarı. Bu, hataların büyük kısmını kaynağında engeller.
- **Başlık satırının kilitlemesi:** Sayfa koruması ile başlık satırı değiştirilemez hale getirilirse, yükleme reddi sebeplerinin en yaygını ortadan kalkar.
- **Örnek satır:** Her şablonun 2. satırında gri renkte, biçimi doğru bir örnek satır bulunması, mükellefin beklenen biçimi görmesini sağlar (yükleme sırasında bu satır atlanır).
- **Fatura ETTN (UUID) kolonu:** Fatura numarası mükerrer girildiğinde tekilliği garanti eden tek alandır ve e-Fatura XML'inde zorunludur.
- **Tevkifat tutarı kolonu:** Tevkifatlı faturalarda "KDV Tutarı" tek başına beyanla uyumsuz; tevkifat ayrı gösterilmelidir.

Not: Şablon kolonlarında yapılacak her değişiklik, bu kılavuzun 12. bölümündeki eşleme tablolarına ve referans dönüştürücüye yansıtılmalıdır. Kılavuz sürümü ile şablon sürümü birlikte ilerletilmelidir.